

Yttrande

2026-04-14

Fi2025/02153

fi.remissvar@regeringskansliet.se

sofie.furberg@regeringskansliet.se

Tredjelandsleverantörers tillträde till upphandlingsförfaranden (Ds 2025:29)

Sveriges Offentliga Inköpare (SOI) har tagit del av departementsskrivelsen och lämnar härmed följande synpunkter.

Om SOI

SOI är en medlemsorganisation vars ändamål är att aktivt verka för utveckling och effektivisering av den offentliga upphandlingen och hela inköpsprocessen. Detta sker bland annat genom att stödja medlemmarnas kompetensutveckling, bilda opinion, delta i debatter samt svara på remisser. SOI medverkar till att offentliga medel används på ett effektivt sätt. I dagsläget har SOI drygt 1600 medlemmar som arbetar praktiskt med den offentliga affären, medlemmarna kommer från både myndigheter, regioner och kommuner.

Yttrande

SOI ställer sig frågande till att det föreslagna tillägget till upphandlingslagarna verkligen behövs och vilken nytta det skulle göra.

SOI arbetar aktivt för att upphandlingslagstiftningen ska vara så tydlig som möjlig och är vanligtvis positiv till att praxis kodifieras genom ett tillägg i lagstiftningen. Däremot anser SOI att det förslag som utredningen nu har lagt fram inte bidrar till att göra lagstiftningen tydlig. Istället skapar den föreslagna regleringen snarare en oönskad gråzon vad gäller tredjelandsleverantörer. Förslaget lämnar många frågor kring hur en upphandlande myndighet eller enhet som vill ta emot anbud från tredje land ska hantera sådana anbudsgivare. Likaså uppkommer det frågor om en anbudsgivare inom unionen kan överpröva en upphandling enbart på grund av att en leverantör från tredje land kan delta. Slutligen skulle också en möjlig tolkning kunna vara att det är tillåtet att direktupphandla från leverantörer från tredje land.

SOI ser också en risk i att den föreslagna regleringen skulle kunna leda till att leverantörer från tredjeländer inte vill lämna anbud. En djupare analys av vad det skulle kunna få för konsekvenser saknas dock i utredningen.

Däremot delar SOI utredningens synpunkt att det är viktigt att svensk lagstiftning inte strider mot direktiven och ger tredjelandsleverantörer en större rättighet än vad direktiven tillåter. SOI anser dock att EU-domstolen nu, genom avgörandena C-652/22, Kolin och C-266/22, Qingdao, har täppt till den felaktiga öppningen som fanns i lagen. Avgöranden från EU-domstolen får genomslag i svensk rätt utan att tillägg behöver göras i lagen eftersom praxis från EU-domstolen har direkt effekt. Något tillägg för att harmonisera svensk lag med direktiven behövs således inte.

Ska ett tillägg trots allt göras till upphandlingslagstiftningen anser SOI att det vore bättre att genomföra artikel 25 i LOU-direktivet på ett direktivnära sätt. Det skulle följa gängse rutin för hur direktivtext implementeras i svensk rätt. Förslaget som nu är presenterat känns bakvänt och liknar inte heller hur andra länder har valt att formulera sina implementationer av artikel 25.

SOI anser att ett mer ändamålsenligt sätt att hantera EU-domstolens avgöranden C-652/22, Kolin och C-266/22, Qingdao skulle vara att ge Upphandlingsmyndigheten ett uppdrag att ta fram lämpliga skrivningar för hur upphandlande myndigheter och enheter kan hantera tredjelandsleverantörer. Skrivningarna ska reglera hur tredjelandsleverantörer kan hanteras genom både möjlighet att dels helt utesluta, eller att ge dem påslag i utvärderingen. Inspiration borde kunna hämta från IPI-förordningen. Denna lösning ligger också närmare kommissionens förslag på hur varje upphandlande myndighet och enhet kan agera efter Kolin och Qingdao. Genom att ge upphandlande myndigheter och enheter förslag på text att ta med i upphandlingsunderlagen ges också möjligheten att inför varje upphandling välja hur tredjelandsleverantörer ska behandlas utifrån affären och lämpliga leverantörer. SOI anser att detta skulle göra behandlingen av tredjelandsleverantörer mycket tydligare.

Martin Magnusson

Ordförande SOI